

Jobbet som inte fanns

Mitt sista jobb som statligt anställd råkade bli som redaktionssekreterare för Vattenfalls tidningar. Någon välbetald skälm utan minsta hum om tidningsvärlden hade fått en köpsäljidé och föreslagit en helt onödig tjänst.

Ni måste ha ett passionerat förhållande till kärnkraft för att få vara här, förklarade direktör Helge Jonsson i Vattenfalls koncernledning för mig och ett par andra nyanställda. Det var ju patetiskt och dessbättre hade jag därefter inget att göra med denne överskattade informationsguru. Snart nog hopade sig problemen ändå. Det visade sig att ingen av chefredaktörerna velat ha någon samordnare och särskilt Inger Westin på personaltidningen *Insyn* demonstrerade aktivt sitt ointresse för mig. Vi borde ha haft ett tätt samarbete, ändå hörde hon nästan aldrig av sig och när hon vid ett tillfälle reste till London på ett par veckor talade hon inte ens om det. Jag fick inte heller vara med på konferenser där redaktionssekreteraren borde varit självskriven.

Maken till tungrodd organisation hade jag aldrig varit med om. Westin föreskrev i detalj vad tidningen skulle innehålla, beställde frilansartiklar för enorma summor och överlät några obetydliga rutinuppgifter till mig. Inför varje utgivning samlades ett tiotal personer för att diskutera – ja vad? Hennes kollega på *Energitidningen* Björn Wikström var inte otrevlig men undvek i stort sett all kontakt med mig. Det jobb jag anställdes för fanns helt enkelt inte. Både Westin och Wikström, hade, visade det sig, varit helt emot idén från början till slut.

Man skulle inte bara älska kärnkraft utan framförallt ledningen och deras svindlande affärer. Svenska folkets gemensamt ägda elproducent hade fått fnatt. En dag hade man plötsligt införlivat en stor del av södra Finlands elnät och förberedde stora brunkolsköp i Tyskland. Elmarknaden skulle, som det hette, avregleras och kraftnäten öppnas så att konkurrensen ökade och priserna sänktes. Det enda som hände var att marknaden delades upp mellan oligopolen Vattenfall, Sydkraft och Fortum. Vattenfalls vinst började stiga för att nå nya rekordnivåer varje år och allt applåderades på ett fjäskigt sätt av personalen vid huvudkontoret i Räcksta. De som tjänade sitt levebröd i Helge Jonssons informationsbrigad jublade över denna statliga kvartalskapitalism. En del var väl rädda att bli av med jobbet.

Personaltidningen *Insyn* kom inte i närheten av normal journalistik utan var ett ogenerat reklamblad. En gång uppmanades jag ordna en artikel om hur det hade gått för medarbetare som fått sparken på grund av direktörsflockens kostnadsjakt. Fegt nog lät jag en frilansare göra jobbet. Jag ville inte smutsa ned mitt rykte. De personer Westin ville att vi skulle intervjua hade nämligen alla fått nya anställningar eller startat egna framgångsrika företag. Genomskinligt, men läsarna väntade sig väl inget annat.

Ett annan snilleblixt från Westin gällde något som hon kallade mervärde och påstod att Vattenfall gav sina kunder. I Umeå skulle det finnas bra exempel.

I denna nordliga utpost satt praktikens män och kvinnor och tittade medlidsamt på informationsmånglaren från huvudkontoret. De gav mig tipset att åka till ett gjuteri i Robertsfors. Där fick jag veta lite om tillverkningen och frågade slutligen om vinklingen, den om mervärdet. Det enda de kom på var att då företaget skrev kontraktet med Vattenfall följde en gammal transformator med på köpet. Den användes emellertid inte längre och dessutom hade man bytt till en annan elleverantör med förmånligare priser.

Tillbaka i Stockholm ville informationsdirektör Inger Holmström att jag skulle referera debatten och beslutet i riksdagen om avregleringen. Ett historiskt ögonblick, försökte hon. Nu hade jag definitivt tröttnat på att vara deras lakej och slingrade mig ur. Istället åkte jag till Bryssel på uppdrag av Vattenfalls omvärldsbevakning för att delta i en konferens om Third Party Access, vilket är ett finare namn på att kraftledningarna öppnas för nya ”aktörer”, som det heter nuförtiden. I en paus bad Sveriges Radio-TV:s forna medarbetare Lennart Anebäck om att få intervjua mig om Vattenfalls ståndpunkt. Min inre djävul viskade att jag skulle låtsas vara talesman för generaldirektören och hävda att vi nu ångrat oss och var emot avregleringen. Följderna hade kunnat bli nog så pikanta. Men nej, jag ville inte bli avskedad utan hellre lämna på eget initiativ. Den utlösande faktorn var ett

papper på vilket man timme för timme skulle notera vilka interna uppdragsgivare man hade. I samma korridor satt min fru Gunillas klassklamrat från Journalisthögskolan, Christer Lundgren, som ensam gjorde åtta bilagor till personaltidningen. Kunde han tänka sig att låta mig ta hand om åtminstone ett par av dem? Han skakade på huvudet. Istället skickade jag ett fax med min uppsägning till höjdarna som höll till på ett slott i Stockholmstrakten och hade konferens med de andra, mer passionerade informatörerna. Min statliga karriär var slut, men ett kontrakt med en riktig tidning fanns inom räckhåll. Vem som låg bakom fänerierna med den onödiga tjänsten fick jag aldrig reda på.

ULF IVARSSON

Texten är hämtad från biografen "En djävul men en fan- ett liv som journalist" som kan beställas från Bokebackens kultursida.